

Landslaget for offentlige pensjonister

LOP har følgende 8 hovedkrav i prioritert rekkefølge:

1. Alderspensjonen

LOP vil at alderspensjonen skal følge lønnsutviklingen til de yrkesaktive på godt og ondt. Regjeringen må i allefall sørge for at alderspensjonen ikke blir regulert lavere enn pensjonsreformens snitt av lønn og pris. Fradragsfaktoren på 0,75 prosent bryter med forutsetningen om en realvekst på 1,5 for de yrkesaktive, og må endres. I følge stortingsmelding nr. 4 er den på 1,2 prosent i 2011-2018, altså 0,3 prosentpoeng under. LOP konstaterer at omlegginga av budsjettbehandlingen av trygdeoppgjøret fra 2016 har ført til at pensjonistorganisasjonenes muligheter for å påvirke stortinget er blitt svekket samtidig som Stortingets rolle i trygdeoppgjør - sammenheng også er svekket. LOP er sterkt uenig i disse svekkelsene og ber regjeringen gå tilbake til ordningen før 2016. Pensjonsreformen skulle etter tidligere planer evalueres i 2017. LOP forventer at underregulering av alderspensjonene blir en del av evalueringen.

2. Skatt

Den foreslåtte skattereguleringen i budsjettforslaget for 2018 vil gi en skattelette i forhold til 2017 på 0,1 % til 0,2 % og fra 100 kroner til 400 kroner i gjennomsnitt for inntekter opp til 750 000 kroner for alle grupper.

For lønnstakere anslåes samlet skattelettelse til om lag 880 mill. kroner. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig skattelettelse på 400 kroner, herav om lag 200 kroner i redusert formueskatt. Alderspensjonister får samlet sett en skattelettelse på om lag 210 mill. kroner. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig skattelettelse på om lag 200 kroner, hvorav over 80 % kan tilskrives formuesskattelettelsene.

Trygdede får samlet sett en skattelettelse på om lag 200 mill. kroner. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig skattelettelse på om lag 400 kroner, hvorav lettelsene i formuesskatten kun utgjør en liten andel.

Det er tidligere hevdet fra regjeringen at skatteletter kompenserer for en negativ utvikling av alderspensjonen. Budsjettforslaget for 2018 kan vanskelig sies å ha noen positiv virkning på utviklingen av pensjonene. Snarere tvert imot så bidrar den til å øke forskjellene mellom inntektsutviklingen for pensjonister og lønnstakere.

I forslag til budsjett for 2018 er den prosentvise økningen av minstefradraget ca. 59 % lavere for pensjonister enn for yrkesaktive.

Selv om skatt på alminnelig inntekt reduseres fra 24 % til 23 %, oppveier ikke reduksjon av denne, reduksjonen i verdi av det særskilte skattefradraget for pensjonister, og skjerpelsen i trinnskatten. Det særskilte skattefradraget ble innført i 2011 som en delvis kompensasjon for at trygdeavgiften ble økt fra 3 % til 4,7 % og en ytterligere økning av trygdeavgiften til 5,1 % i 2014, men har hvert år fått redusert sin verdi.

LOP krever:

- Minstefradraget for pensjonistene må reguleres på linje med reguleringen for de yrkesaktive.
- Særskilt skattefradrag for pensjonister som skulle kompensere for økt trygdeavgift, må reguleres likt med inntektsutviklingen for pensjonister. Alternativt at trygdeavgiften reduseres til sitt opprinnelige nivå.
- Fradraget for store sykdomsutgifter opprettholdes og utvides til nye brukere.»

3. Styrket kommuneøkonomi

Kommunesektorens frie inntekter er i budsjettet for 2018 økt nominelt med 2,5 prosent, korrigert for oppgaveendringer. Samtidig er pris- og kostnadsveksten anslått å øke med 2,6 prosent (Prop.1 KMD, tabell 3.4 side 30). Det gir en reell nedgang på 345 mill. 2017-kroner.

Ut over dette kommer en demografisk behovsvekst på 2,2 mrd. kroner. Reduksjonen i det øremerkede tilskuddet til toppfinansiering er av KS anslått å gi en utgiftsøkning på 300 mill. kr. for kommunene. Når en i tillegg legger føringer på bruken av de frie midlene på rundt 800 mill. kroner (fergeutgifter, rus, tidlig innsats barnehage/skole) blir det gjenstående handlingsrommet redusert med rundt 3,6 mrd. kroner. Det må forventes å medføre merkbare kutt i kommunenes innsats på de øvrige sektorene, herunder sykehjem, eldreomsorg, hjemmesykepleie, frivillighetssentre etc. etc.

Dette situasjonen må rettes opp i 2019-budsjettet. En kan ikke forvente at en uforsvarlig stram kommuneøkonomi skal berges med uventede ekstra skatteinntekter mot slutten av året. Budsjettet må inneholde tilstrekkelig med midler slik at en kan rette opp den underfinansieringen som nå finner sted.

4. Helse- og sosialutfordringer

Lop krever kvalitetsøking innenfor sektoren. Det er en generell oppfatning i samfunnet at kvaliteten i sykehjemmene, omsorgsboligene og i de hjemmebaserte tjenestene er for dårlig. Det vises til undersøkelser og de mange historiene i media.

For å få bedre kvalitet kreves det:

- Utbygging av sykehjem. Det må gis tilstrekkelige øremerkede tilskudd til bygging av nye sykehjem. Alle eldre må få tilbud om enkeltrom.
- Styrke hjemmesykepleie, hjemmehjelp og bemanning på sykehjemmene, i tillegg til å bedre kvaliteten i tilbudet. Det bør også vurderes å øremerke midler til eldreomsorg.
- Adekvat lege- og sykepleiehjelp i forhold til samhandlingsreformen, og at aleneboende eldre ikke sendes for hurtig hjem etter sykehusopphold.
- Fysio - og ergoterapeuter vil bidra til å sikre en aktiv eldreomsorg og LOP krever derfor at det innføres krav om fysio - og ergoterapikompetanse i sykehjem.
- LOP mener at det er behov for tydeligere styrking av rehabiliteringsfeltet for eldre og økte fysio - og ergoterapiressurser på sykehjem må inngå i en slik styrking.
- LOP er opptatt av at de hjemmeboende eldste eldre og deres pårørende skal føle trygghet i hverdagen og ha god livskvalitet så lenge som mulig, derfor er det viktig å implementere velferdsteknologi, som for eksempel GPS for demente og elektronisk medisinsbok, som bidrar til å gjøre hverdagen enklere for brukerne.
- LOP mener at det er behov for å opprette et digitalt servicetilbud til de eldste eldre som ikke selv har mulighet til å gjøre seg nytte av de ulike digitale tilbud, slik at man unngår å gi de eldste eldre en følelse av umyndiggjøring.

5. Tannhelse

LOP krever at tannhelse bør være en del av det offentlige helsetilbudet. På sikt må det innføres en egenandel på tannbehandlingsutgifter for eldre over 67 år, og resten må dekkes av folketrygden.

6. Spesialisthelsetjenesten

Sikre økt statlig finansiering av spesialisthelsetjenesten slik at alle eldre kan få adekvat behandling uten for lang ventetid, og slik at vi unngår en todeling i helsetilbudet, hvor de som har ressurser unngår kø og ventelister.

7. Frivillighetssentralene

Frivillighetssentralene må fortsatt få øremerke tilskudd slik at tilbudene ikke blir avhengig av kommunenes økonomi.

8. Nasjonalt og kommunale eldreombud

LOP mener det er på tide at man oppretter et nasjonalt eldreombud, som kan tale de eldres sak og ivareta deres interesser, på lik linje med barneombudet.

LOP er av den oppfatning av at det også bør etableres et kommunalt eldreombud, eller ett interkommunalt ombud der kommunene er små. Kommunale ombud, skal sørge for at brukere og pårørende har et sted å vende seg, når de føler at de ikke får tilstrekkelig eller adekvat hjelp.